

Borgholms
kommun

Likabehandlingsplan och plan mot diskriminering och kränkande behandling

Gärdslösa skola och fritidshem 2024/2025

Innehållsförteckning

1	Två lagar – en plan	4
2	Ombud och ombudsmän.....	4
3	Rektorn har ordet.....	4
4	Syftet med likabehandlingsplanen.....	5
4.1	Definitioner.....	5
4.1.1	Kränkande behandling.....	5
4.1.2	Diskriminering.....	5
4.1.3	Mobbning	5
5	Vår vision	5
6	Förebyggande och främjande arbete	6
6.1	Elevernas delaktighet.....	6
6.2	Vårdnadshavarnas delaktighet.....	7
6.3	Personalen på skola/ fritidshems delaktighet.....	7
7	Åtgärdande arbete	7
8	Mål.....	7
9	Åtgärder/Så här arbetar vi för att nå målen	7
10	Hur vi mäter resultaten och utvärderar	8
11	Förankring av likabehandlingsplanen.....	8
12	Utvärdering	8
12.1	Dessa mål satsade vi extra på under läsåret 2023/2024	9
12.1.1	Att vägleda våra elever till att leka tillsammans över åldersgrupperna så att de känner trygghet i skolans alla miljöer.....	9
12.1.2	Att ge barnen handledning för att kunna ansvara och lösa enklare problem på egen hand.....	9
12.1.3	Att vara rädda om varandra och om skolans saker samt vår skolmiljö.	10
13	Alla vårdnadshavare kan hjälpa till!.....	10
14	Bilaga 1 - Rutiner för att utreda och åtgärda kränkningar och/eller diskriminering	11
14.1	Trygghetsgruppens arbete.....	11
15	Bilaga 2 - Rutiner för att utreda och åtgärda när elev kränks av personal.....	13

15.1	Steg 1.....	13
15.2	Steg 2.....	13
15.3	Steg 3.....	13
15.4	Steg 4.....	13
15.5	Steg 5.....	13
15.6	Repressalier.....	13
15.7	Bifogade tillsägelser.....	13
16	Bilaga 3 – Styrdokument.....	14
16.1	Diskrimineringslagen (2008:567)	14
16.1.1	Syfte.....	14
16.1.2	Vilka skyddas av lagen?	14
16.2	Skollagen (1 kap. 2 §)	14
16.3	Läroplan för grundskolan, förskoleklass och fritidshem	14
16.4	Skolutvecklingsplan för Borgholms kommun.....	14

1 Två lagar – en plan

Varje år ska två planer för likabehandlingsarbetet upprättas:

- en likabehandlingsplan (3 kap. 16§ diskrimineringslagen 2008:567)
- en plan mot kränkande behandling (6 kap. 8§ skollagen SFS 2010:800)

2 Ombud och ombudsmän

- Barn- och elevombudet (BEO) är en del av Skolinspektionen och tar tillvara barns och elevers rättigheter. BEO utreder anmälningar om kränkande behandling.
- Diskrimineringsombudsmannen (DO) arbetar mot diskriminering utifrån gällande diskrimineringsgrunder. DO utreder anmälningar om diskriminering.

3 Rektorn har ordet

Som rektor har jag ett övergripande ansvar för enhetens likabehandling av alla barn/ungdomar och personal samt för att skapa förutsättningar för ett gott arbetsklimat. För att uppnå detta deltar jag aktivt i skolans trygghetsarbete.

Vi utbildar oss tillsammans, vi reviderar vår likabehandlingsplan varje år och jag får en redovisning av trygghetsarbetet kontinuerligt.

Att motverka kränkningar, trakasserier och stötta personalen i detta arbete är en av mina viktigaste uppgifter.

Min vision är att alla eleverna lyckas på bästa sätt i skolan utifrån sina förutsättningar, att alla bemöts med respekt för den man är, unik och fantastisk.

Rektor Helena Stegert

4 Syftet med likabehandlingsplanen

Alla skolor och fritidshem ska ha en plan för att främja likabehandling och förebygga diskriminering, trakasserier och kränkande behandling. Detta regleras bland annat genom Diskrimineringslagen och Skollagen.

Likabehandlingsplanen upprättas i början av höstterminen och genomsyrar arbetet under läsåret. Ansvarig för att upprätta den nya planen är rektor, tillsammans med personal och elever på skolan. Genom denna plan vill vi berätta hur vi arbetar för att åtgärda och förebygga diskriminering och kränkande handlingar samt hur vi främjar en trygg skola för alla.

4.1 Definitioner

4.1.1 Kränkande behandling

Gemensamt för alla kränkande handlingar är att någon kränker principen om alla människors lika värde. Kränkningar kan äga rum såväl mellan elever, personal och elever, elever och personal samt mellan personal.

Kränkningar kan vara:

- fysiska i form av knuffar, slag, förstörda kläder och saker
- verbala i form av hot, elaka ord, spridning av rykte
- psykiska i form av utfrysning, miner, suckar, fniss och skratt
- text och bild i form av klotter, obehagliga mail, sms och lappar
- uppträdande som kränker en elevs värdighet vid upprepade tillfällen

4.1.2 Diskriminering

Olika former av kränkande handlingar som har samband med de sju diskrimineringsgrunderna:

- kön
- etnisk tillhörighet
- religion eller annan trosuppfattning
- funktionshinder
- sexuell läggning
- ålder
- könsöverskridande identitet eller uttryck

4.1.3 Mobbning

Mobbning skiljer sig från annan kränkande behandling genom att den förutsätter att den som utsätts kränks vid upprepade tillfällen och under en viss tid. Dessutom råder en obalans i makt mellan den som mobbar och den som utsätts för mobbning.

5 Vår vision

På Gärdslösa skola och på fritidshemmet arbetar tillsammans för att alla elever och vuxna trivs och känner sig trygga.

6 Förebyggande och främjande arbete

Det främjande arbetet syftar till att skapa en trygg skol- och fritidsmiljö och förstärka respekten för allas lika värde. På Gärdslösa skola finns det elevråd och trygghetsarbete. De arbetar för att skolan ska kunna följa riktlinjerna i Likabehandlingsplanen.

Med förebyggande arbete menar vi det arbete som vi gör på skolan för att avvärja risker för diskriminering eller annan kränkande behandling och de omfattar sådant som i en kartläggning av verksamheten identifierats som risker.

På skolan finns ett trygghetsarbete, med all personal från både skola och fritidshem, som arbetar med värdegrundsfrågor. Vid alla arbetsplatsträffar lyfter skolan elevärenden och ev. kränkningar. Laget träffas för att diskutera riktlinjer för förebyggande och främjande arbete på skolan och fritidshemmet, till exempel vilka insatser som behövs för att motverka diskriminering, mobbning och annan kränkande behandling. Dokumentation sker i Drafit. I vårt trygghetsarbete arbetar vi kontinuerligt för att diskutera de ärenden och den dokumentation som inkommit samt åtgärda vid behov. Kopplat till trygghetsarbetet finns en kurator, central elevhälsa och lokal elevhälsa.

Skolan har regelbundna träffar med Elevhälsan. Under dessa träffar kan skolan lyfta frågeställningar och/eller problemformuleringar som arbetslaget behöver extra stöd i.

6.1 Elevernas delaktighet

Elevrådet träffas kontinuerligt för att diskutera synpunkter från klassråden om frågor som rör skolan. Skolans ordningsregler diskuteras vid läsårets första elevråd och ska vara kända för både elever och föräldrar. Syftet är att öka elevinflytandet på den fysiska miljön. Elevrådet består av en representant från respektive årskurs 1–6.

Fritidshemmet har fritidsråd 1a fredagen varje månad.

Klasserna har kontinuerliga etiska diskussioner hela läsåret och samtal kring diskrimineringsgrunderna under hela läsåret. Då får eleverna möjlighet att utveckla empati och förståelse för andra.

Skolan har olika temadagar under terminerna, där arbete sker i tvärgrupper, både ute och inne. Genom att arbeta åldersblandat och att ha gemensamma skolgårdsaktiviteter kan banden stärkas mellan alla skolans elever och därmed minska risken för diskriminering.

Varje termin svarar eleverna på en trivselenkät och en sammanställning av enkätsvaren redovisas klassvis och i Elevrådet. Den sammanställs och används som underlag för att kartlägga nuläget av tryggheten på skolan. Fritids har en trivselenkät specifikt om sin verksamhet.

I början av läsåret när likabehandlingsplanen revideras diskuterar eleverna på klassråd och elevråd vilka ordningsregler vi ska följa på skolan. Dessa skrivs ner och sätts upp synligt.

Vid dessa olika tillfällen och forum har eleverna möjlighet att påverka innehållet i likabehandlingsplanen.

6.2 Vårdnadshavarnas delaktighet

Vårdnadshavarna har möjlighet att ge sina tankar och synpunkter om likabehandlingsplanen vid möten, samt att vårdnadshavare är välkomna att besöka vår skola.

Vid utvecklingssamtalen samtalar elev, vårdnadshavare och lärare om elevens utveckling och trivsel i skolan.

6.3 Personalen på skola/ fritidshems delaktighet.

Den pedagogiska personalen ansvarar för att delta vid upprättandet av likabehandlingsplanen, följa den och förankra den. All personal är skyldig att ingripa om någon utsätts för kränkande behandling eller diskriminering.

Rastvärdssystemet ses över regelbundet och kartläggs för att de vuxna ska vara synliga, delaktiga och eleverna ska känna sig trygga.

Vid varje arbetsenhetskonferens avsätts tid till samtal om det sociala klimatet på skolan. I början av läsåret diskuteras och revideras skolans ordningsregler.

7 Åtgärdande arbete

Utifrån de rutiner som finns på skolan har personalen goda möjligheter att uppmärksamma om kränkande handlingar eller diskriminering pågår. Skolan är då skyldig att utreda händelsen och vid behov sätta in åtgärder.

Alla som arbetar i skolan dokumenterar kränkningar och diskrimineringar i Draftit. Draftit sammanställer för att tidigt kunna se mönster.

8 Mål

- Att vägleda våra elever till att leka tillsammans över åldersgrupperna så att de känner trygghet i skolans alla miljöer.
- Att ge barnen handledning för att kunna ansvara och lösa enklare problem på egen hand.
- Att vara rädda om varandra och om skolans saker samt vår skolmiljö.

9 Åtgärder/Så här arbetar vi för att nå målen

Att vägleda våra elever till att leka tillsammans över åldersgrupperna så att de känner trygghet i skolans alla miljöer.

- Via trivselenkäten får vi reda på hur eleverna upplever det. Lämnas in senast höstterminen vecka 44 och vårterminen vecka 15. Det underlättar trygghetsgruppens arbete.
- Fritids har även en trivselenkät samtidigt som skolan vecka 44.
- Tvärgrupper.
- Rörelsepass/ rörelsesatsning.
- Aktivitetsdagar.
- Elevenkät.
- Rastvärdar.
- Spontana tvärgrupper vid personalbrist vid till exempel sjukdom.
- Vi har barnens bästa i fokus.

Att ge barnen handledning för att kunna ansvara och lösa enklare problem på egen hand.

- Via trivselenkäten får vi reda på hur eleverna upplever det. Lämnas in senast ht. v. 44 och vt. v. 15. Det underlättar trygghetsgruppens arbete.
- Olika entréer.
- Gemensamma aktiviteter tex idrottsdag, skattjakt eller städdagar.
- Samarbete över klassgränser.
- Utveckla skolgården tillsammans med eleverna.
- Ordnade rastaktiviteter av elever.
- Aktiv träning i problemhantering och bemötande.
- Elevledda utvecklingssamtal.
- Vi lär barnen leka lekar och regler.
- MVP
- Rörelsesatsning under hela skol/ fritidsdagen.

Att vara rädda om varandra och om skolans saker samt vår skolmiljö.

- Samarbetsövningar.
- Elevhälsan.
- Förebyggande teamet.
- Rastaktiviteter.
- Konsekvenser i skolans ordningsregler.
- MVP

10 Hur vi mäter resultaten och utvärderar

Vi analyserar informationen vi får in genom enkäter, observationer under raster och i klassrum/omklädningsrum samt elev- och synpunkter från vårdnadshavare via nätverk, utvecklingssamtal och elevråd. Vi stämmer av med trygghetsgruppens dokumentation och kartlägger genom diskussioner i arbetslag och elevråd. Därefter diskuterar vi på arbetsenhetskonferensen och vidtar åtgärder för kommande likabehandlingsplan.

11 Förankring av likabehandlingsplanen

Personal, elever och föräldrar ska informeras om likabehandlingsplanen. Det är av stor betydelse att arbetet med planen förankras bland anställda, elever och vårdnadshavare. Den färdiga likabehandlingsplanen finns tillgänglig i klassrummen och på kommunens hemsida samt väl synlig i skolan. Vårdnadshavarna påminns om detta genom veckobrev. Planen diskuteras och informeras om på möten med vårdnadshavare, elevrådsmöten, i trygghetsgruppen och på arbetslagsmöten. Alla ska känna till att planen finns och vart man vänder sig om man känner sig utsatt på något sätt.

12 Utvärdering

Skolan utvärderar likabehandlingsplanen under slutet av vårterminen. Den revideras och skrivs ny utifrån diskussion och analys av läsårets förebyggande, främjande och åtgärdande mot kränkningar och diskriminering. Likabehandlingsplanen ska vara klar i början av höstterminen.

12.1 Dessa mål satsade vi extra på under läsåret 2023/2024

12.1.1 Att vägleda våra elever till att leka tillsammans över åldersgrupperna så att de känner trygghet i skolans alla miljöer.

- Via trivselenkäten får vi reda på hur eleverna upplever det. Lämnas in senast höstterminen vecka 44 och vårterminen vecka 15. Det underlättar trygghetsgruppens arbete.
- Leklåda i klassrummen.
- Fritids
- Tvärgrupper.
- Rörelsepass.
- Aktivitetsdagar.
- Elevenkät.
- Rastvärdar.
- "Må bra vecka" (trygghetsgruppen).
- Spontana tvärgrupper vid personalbrist vid till exempel sjukdom.
- Vi har barnens bästa i fokus.
- Vuxna pedagoger måste närvara och handleda eleverna i matsalen.

Enligt trivselenkäten kan vi se att antalet elever som leker med barn från andra klasser, har ökat markant. Det är även vår upplevelse som personal att eleverna leker spontant med varandra över klassgränserna. Även känslan av trygghet bland eleverna har ökat från föregående läsår. Vi har ökat antalet vuxna ute samt att på initiativ av eleverna, har vi startat en trygghetsgrupp. I gruppen deltar både elever från årskurs 4–5 och en pedagog som träffas ett par gånger i månaden. Resultaten kopplar vi även till att alla har en gemensam syn och gott samarbete mellan årskurserna. Vi har gemensamma aktiviteter och barnen vet att vi pedagoger finns där för dem. Som personal upplever vi att målet inte är riktigt uppnått än. Vi behöver jobba vidare med tryggheten i korridorerna och på fotbollsplanen, där ljudnivåerna och språkbruket behöver förbättras.

Målet är delvis uppnått.

12.1.2 Att ge barnen handledning för att kunna ansvara och lösa enklare problem på egen hand

- Via trivselenkäten får vi reda på hur eleverna upplever det. Lämnas in senast ht. v. 44 och vt. v. 15. Det underlättar trygghetsgruppens arbete.
- Olika entréer.
- Gemensamma aktiviteter tex idrottsdag, skattjakt eller skolstäd.
- Samarbete över klassgränser.
- Fler King-planer med olika svårighetsgrader.
- Utveckla skolgården tillsammans med eleverna. (elevens val)
- Ordnade rastaktiviteter av åk 5.
- Aktiv träning i problemlösning och bemötande.
- Elevledda utvecklingssamtal.
- Elevenkät i åk 5.
- Vi lär barnen leka lekar och regler.
- "Må bra vecka" (trygghetsgruppen).

Från förra årets enkät, omformulerades frågan om konflikthantering. Detta ledde till barnen bättre förstod innebörden. Då kunde vi lättare analysera svaren. Svaren från elevenkäterna visade att vi behöver kontinuerligt arbeta vidare med detta mål, eftersom några fortfarande tycker att det är svårt med konflikthantering. Ökad vuxennärvaro har tryggt upp rasterna.

“Må bra veckan” blev tyvärr inte av. Däremot har barnen på eget initiativ, dragit igång lekar på rasterna där alla som vill får vara med.

Målet är delvis uppnått.

12.1.3 Att vara rädda om varandra och om skolans saker samt vår skolmiljö.

- Samarbetsövningar.
- Elevhälsan.
- Förebyggande teamet.
- “Må bra vecka” (trygghetsgruppen).
- Rastaktiviteter.
- Konsekvenser i skolans ordningsregler.

I och med att vi har öppna klassrum med ett gott samarbete mellan klasserna, är barnen tryggare med varandra. Vårt gemensamma mål, att vara rädd om varandra och skolans saker samt vår miljö, har gjort att barnen påminner varandra. Vi har sett att aktiviteter tillsammans stärker “vi-känslan”. Barnen har tagit initiativ till att starta upp gemensamma lekar på rasterna och agerat lekledare. Detta har lett till tryggare raster.

Målet är delvis uppnått.

13 Alla vårdnadshavare kan hjälpa till!

Elever, lärare och annan personal på skolan kan göra mycket, men det är nödvändigt att hemmen hjälper till. Visa tydligt för ditt barn att du inte accepterar att kränkande behandling förekommer.

Om skola och hem klart tar avstånd från all kränkande behandling får detta en positiv inverkan på barnen. Prata med ditt barn om vad kränkande behandling är. Är någon i klassen utsatt? Är någon ensam och utfrysad? Barn berättar inte alltid om de vet att någon är utsatt därför att de tror att det är skvaller. Ta kontakt med skolan om ditt barn själv upplever att det är kränkt eller vet om någon som är det.

Vi kan alla hjälpas åt att skapa en skola där alla trivs och mår bra.

Rektor

Helena Stegert

med personal

2024-08-14

14 Bilaga 1 - Rutiner för att utreda och åtgärda kränkningar och/eller diskriminering

14.1 Trygghetsgruppens arbete

När skolan får indikationer om att något inte står rätt till enligt vår Likabehandlingsplan påbörjas ett utredande arbete som leder till åtgärder, vilket vi enligt lag är skyldiga att göra. Det kan vara utifrån den sammanställning av händelser som trygghetsgruppen gör. Det kan även vara svar utifrån trivselenkäterna eller information som inkommit på annat sätt. Trygghetsgruppen uppmärksammar kränkningar eller diskriminering mellan eleverna på skolan. Sker detta mellan personal och elev utreds detta av rektor direkt.

Om personal uppmärksammar att någon elev uppfattar sig kränkt eller diskriminerad ska personalen direkt skriva om händelsen i Drafit och starta då en utredning som går vidare till huvudman.

Trygghetsgruppen sammanställer regelbundet de inkomna anmälningarna, vilket ger gruppen en överblick av vilka elever som mer regelbundet blir utsatta på ett kränkande sätt och vilka elever som utsätter.

Elever som ser något som kan vara en kränkande handling eller diskriminering kan vända sig till vuxna på skolan eller direkt till trygghetsgruppen.

Om bedömningen görs att det krävs en utredning om ett flertal kränkningar eller eventuell mobbning behandlas det och dokumenteras fortlöpande av trygghetsgruppen och rektor enligt följande:

- En representant från trygghetsgruppen eller någon trygg person för just denna eleven pratar med den utsatte. En person leder samtalet, medan den andra är med och dokumenterar och följer samtalet som en trygghet för eleven. Under hela arbetsprocessen
- har gruppen fortlöpande samtal med denne.
- Samtal med den som utfört kränkningarna görs. Där det klargörs vad gruppen vet och att skolan inte accepterar att kränkningarna fortsätter.
- Vårdnadshavare kontaktas till alla inblandade parter.
- Nytt samtal med de inblandade sker efter första samtalet enligt överenskommelse, för att kontrollera att beteendet upphört.
- Om kränkningarna fortsätter tar trygghetsgruppen initiativ till ett möte där rektor sammankallar vårdnadshavare och eleven som utövar kränkningen. Åtgärdsprogram skall upprättas om kränkningarna leder till att någon av de inblandade eleverna uppvisar svårigheter i sin skolsituation och bedöms ha behov av särskilt stöd, där åtgärderna dokumenteras.
- Om mobbningen/kränkningen trots insatta åtgärder inte upphör följer skolan de bestämmelser som finns i skollagens kapitel 5 om Trygghet och studiero samt kapitel 6 om Åtgärder mot kränkande behandling.

När kränkning eller diskriminering uppmärksammas påbörjas en utredning direkt och åtgärder sätts in. Vid uppmärksammas pågående kränkning eller diskriminering åtgärdas det direkt på plats.

Trygghetsgruppen inriktar sig på att i första hand snabbt få stopp på kränkningarna, lyssna in de inblandade eleverna och göra en bedömning av insatser utefter detta. Samtalen dokumenteras. Trygghetsgruppen dokumenterar också datum över när samtalen inleds och när de avslutas.

Övriga ärenden som inte bedöms som ett ärende för trygghetsgruppen, som inte bedöms vara mobbning men utförd kränkning eller diskriminering, lämnas över till klassläraren. Klassläraren för samtal med berörda elever i klassen och för dokumentation över detta. All personal i elevernas närhet hjälps åt att hålla koll så att kränkningarna har upphört.

Elevhälsan informeras om de elever som uppmärksammas i händelser rörande diskriminering och/eller kränkningar. När alla är överens om att kränkningarna har slutat avskrivs det och dokumenteras.

15 Bilaga 2 - Rutiner för att utreda och åtgärda när elev kränks av personal

15.1 Steg 1

All dokumentation i Drafitit överlämnas till trygghetsgrupp, rektor och huvudman. Bedöms kränkningen som mycket allvarlig, d v s att handlingen är att betrakta som en brottslig handling anmäls ärendet till polisen och rapporteras till utbildningschefen.

15.2 Steg 2

Rektor kallar genast berörd personal tillsammans med fackliga ombud till ett möte.

15.3 Steg 3

Om möjligt har rektor och lärare ett möte med berörd elev. Vårdnadshavare informeras om samtalet och erbjuds att delta. Eleven kan även ta med sig en för eleven trygg vuxen från skolan som stöd.

15.4 Steg 4

Om kränkning inte upphör omedelbart överlämnas ärendet till huvudman.

15.5 Steg 5

Eleven erbjuds i samråd med vårdnadshavare stödsamtal från skolpsykolog/kurator

15.6 Repressalier

Personalen/rektor får inte utsätta en elev för straff eller annan form av negativ behandling på grund av att eleven eller vårdnadshavare har anmält skolan för diskriminering eller påtalat förekomsten av trakasserier eller kränkande behandling. Det gäller även när en elev, exempelvis som vittne medverkat i en utredning.

15.7 Befogade tillsägelser

Skolans personal måste ibland tillrättavisa en elev för att skapa en god miljö för hela klassen eller för skolan. En befogad tillrättavising är inte en kränkning i lagens mening, även om eleven ifråga kan uppleva det som kränkande.

16 Bilaga 3 – Styrdokument

16.1 Diskrimineringslagen (2008:567)

16.1.1 Syfte

Att främja lika rättigheter och möjligheter oavsett de sju grunderna:

Kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionshinder, sexuell läggning, ålder

- Förbud mot diskriminering
- Krav på förebyggande arbete
- Regler om tillsyn och sanktioner

Förbudet mot ” annan kränkande behandling” flyttat till skollagen.

16.1.2 Vilka skyddas av lagen?

Förskoleverksamhet, skolbarnsomsorg, förskoleklass, grundskola, särskola, högskola, sameskola, specialskola, gymnasieskola, gymnasiesärskola, Komvux, särvox och SFI samt folkhögskola.

16.2 Skollagen (1 kap. 2 §)

Verksamheten i skolan ska utformas i överensstämmelse med grundläggande demokratiska värderingar.

Var och en som verkar inom skolan skall främja aktning för varje människas egenvärde och respekt för vår gemensamma miljö.

Särskilt skall den som verkar i skolan bemöda sig om att hindra försök från elever att utsätta andra för kränkande behandling.

16.3 Läroplan för grundskolan, förskoleklass och fritidshem

Alla som verkar i skolan skall medverka till att utveckla elevernas känsla för samhörighet, solidaritet och ansvar för människor också utanför den närmaste gruppen, i sin verksamhet bidra till att skolan präglas av solidaritet mellan människor, aktivt motverka förtryck av individer eller grupper och visa respekt för den enskilda individen och i det vardagliga arbetet utgå från ett demokratiskt förhållningssätt.

16.4 Skolutvecklingsplan för Borgholms kommun

I vårt samhälle behövs förståelse och acceptans för människors olikheter. Det demokratiska samhället förutsätter allas delaktighet. För att skapa detta vill vi ge våra barn och ungdomar en bred kunskap om de grundläggande värden som vårt samhälle vilar på. Skolans arbete ska bedrivas under demokratiska arbetsformer och aktivt ta avstånd från främlingsfientlighet och utanförskap.